2. Калюжний Р., Цимбалюк В. Розбудова держави та інформатизація державного управління (соціяльні та організаційно-правові питання). *Розбудова держави*. 1994. № 2. С. 31–36.

3. Правова інформатика: система інформатизація законотворчої, правозастосовсовчої, правоохоронної, судочинної та правоосвітньої діяльності в Україні: монографія/Брижко В. М., Вознюк І. А., Гавловський В. Д. та ін.; за ред. М. Я. Швеця, Р. А. Калюжного. Ужгород: ІВА, 2003. 168 с.

4. Дмитрук О. О. Адміністративно-правове регулювання отримання інформації органами ДПС України. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 2. С. 62–65.

5. Мороз Д. О. Адміністративно-правові засади діяльності податкової міліції як суб'єкта інформаційних відносин в Україні: дис. … канд. юрид. наук: 12.00.07. Ірпінь, 2016. 202 с.

Одержано 25.04.2017

*

УДК 343.56

Дарія Олександрівна Васильєва,
ад'юнкт Харківського національного університету внутрішніх справ

ПОНЯТТЯ ГРАЛЬНОГО БІЗНЕСУ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЙОГО КРИМІНОЛОГІЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ

Криміналізація зайняття гральним бізнесом, яка відбулася відповідно до закону України від 22.12.2010 № 2852-VI «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства про заборону грального бізнесу в Україні», та виділення його як самостійного складу злочину (ст. 203-2 КК України), викликали необхідність формулювання науково обґрунтованих приписів щодо тлумачення положень статті та виробленні пропозицій, спрямованих на розробку заходів протидії цьому злочинному прояву. Віддаючи належне проведеному Н. О. Петричко дисертаційному дослідженню [1], слід вказати, що у його основу було покладено положення законодавства, що не враховували наявності самостійного складу зайняття гральним бізнесом, тому потреба у комплексному науковому дослідженні проблем кримінально-правової та кримінологічної характеристики злочинів у даній сфері і наданні рекомендацій у цьому напрямі залишається актуальною.

© Васильєва Д. О., 2017

Окремі аспекти питання кримінально-правової заборони зайняття гральним бізнесом були предметом досліджень вітчизняних та зарубіжних науковців, зокрема: М. О. Бондаренка, А. П. Гірника, О. З. Гладуна, О. І. Гурова, В. М. Дорогих, Н. Н. Лапупиної, Н. О. Петричко, А. В. Савченка, В. Є. Скулиша, О. О. Смирнової, З. М. Топорецької, М. І. Хавронюка та інших науковців.

Метою цієї публікації є визначення поняття грального бізнесу, що підпадає під кримінально-правову заборону, а також виокремлення особливостей кримінологічної характеристики грального бізнесу.

Гральний бізнес спочатку отримав кримінально-правовий статус незаконної підприємницької діяльності (ст. 203 КК України), що дало підстави його визначити Т. М. Пехотою як здійснення підприємницької діяльності організатором ігорного закладу на основі спеціального дозволу (ліцензії), виданого компетентним органом, спрямованої на систематичне отримання доходу у вигляді виграшу, плати за організацію, проведення або участь в азартних іграх [2, с. 26].

Після прийняття закону від 15.05.2009 № 1334-VI «Про заборону грального бізнесу в Україні» гральний бізнес визначається як діяльність, пов’язана з організацією, проведенням та наданням можливості доступу до азартних ігор у казино, на гральних автоматах, комп’ютерних симуляторах, у букмекерських конторах, в інтерактивних закладах, в електронному (віртуальному) казино незалежно від місця розташування сервера (ч. 1 ст. 1).

Аналіз статей тлумачного словника, дає можливість дати таке визначення: гральний бізнес – діяльність, спрямована на отримання прибутку із підпорядкованого сукупності правил, прийомів або основаного на певних умовах заняття, що є розвагою або розвагою та спортом одночасно [3, с. 80, 257]. Тобто основною ознакою, що дозволяє віднести діяльність до грального бізнесу є джерело його шаленого розвитку – азартні ігри. Отже специфікою способу вчинення злочинів у сфері грального бізнесу, відповідно до якої їх можна об’єднати в групу, полягає у використанні такої риси людської психіки як азарт (сильне захоплення чим-небудь; запал, завзяття [3, с. 15]), що і дозволяє отримувати великі злочинні доходи з організації, проведення та надання можливості доступу до азартних ігор.

Підсумовуючи, можна зробити висновок, що злочини у сфері грального бізнесу – це суспільно небезпечні винні кримінально-карані діяння, які вчиняються з використанням азарту людини.

Дослідження слідчо-судової практики кримінального провадження за цією категорією злочинів, а також положень закону України «Про заборону грального бізнесу в Україні» дає можливість виділення таких особливостей кримінологічної характеристики грального бізнесу:

1. В основу обвинувачення покладаються ознаки зайняття гральним бізнесом: поінформованість про заборону грального бізнесу; активні дії, спрямовані на створення умов для проведення азартних ігор; надання можливості грати в азартні ігри; отримання прибутку (участь в отриманні та розподілі доходів).

2. Гральний бізнес це діяльність, яка проводиться в місці з особливою обстановкою – казино (зокрема, електронне (віртуальне)), букмекерські контори, інтерактивні заклади тощо.

3. Предметом посягання, у всіх досліджених нами випадках, виступали грошові кошти.

4. Для грального бізнесу, як і для інших видів та груп злочинів має значення вивчення двох традиційних елементів: типових слідів злочину – ефективність виявлення і розслідування даного виду злочинів, як і інших, залежить від знання системи типових слідів, що залишаються в середовищі події; особи злочинця – сукупність соціально-демографічних, соціально-психологічних та інших особливостей, властивостей його особистості, які в різному ступені проявляються в процесі підготовки, вчинення та приховання злочину, а також у ході його розслідування, визначають як інші елементи кримінологічної характеристики, так і організацію і тактику розслідування взагалі та окремих слідчих дій зокрема.

Наявний практичний матеріал відображає картину низької ефективності боротьби з незаконним гральним бізнесом, адже до кримінальної відповідальності, нажаль, притягаються, в основному, виконавці злочинів, у найкращому випадку – ватажки окремих груп, які організовують, підтримують та контролюють діяльність одного грального закладу. Але організатори більш високого рангу, які не приймають прямої участі в здійсненні конкретних злочинів, а тільки її фінансують та забезпечують

матеріально (приміщенням, гральними засобами) у сферу кримінального переслідування потрапляють лише як свідки, а іноді і взагалі не встановлюються.

Список бібліографічних посилань

1. Петричко Н. О. Незаконні азартні ігри: кримінально-правове та кримінологічне дослідження: автореф. дис. … канд. юрид. наук: 12.00.08. Київ, 2010. 22 с.

2. Пехота Т. М. Игорный бизнес: понятие и правовая характеристика. *Вестник Академии МВД Республики Беларусь.* 2008. № 2. С. 23–27.

3. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.)/уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. Київ; Ірпінь: Перун, 2005. 1728 с.

Одержано 21.04.2017

*

УДК 342.51

Віктор Анатолійович Волков,
аспірант Харківського національного університету внутрішніх справ

ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ З ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ ТА КОНТРОЛЮ ЗА НАРКОТИКАМИ

Постановою Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2014 року № 442 «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» Державну службу України з лікарських засобів та контролю за наркотиками утворено шляхом реорганізації та злиття Державної служби з лікарських засобів та Державної служби з контролю за наркотиками. Отже, новостворений орган повинен мати й оновлену структуру, що відповідає його цілям, завданням та функціям. Враховуючи вищезазначене, наукове опрацювання особливостей організації та структури Державної служби України з лікарських засобів та контролю за наркотиками набуває відповідної актуальності.

Організаційна структура державного органу (від лат. structura – будова, розташування, порядок) – це сукупність структурних елементів (підрозділів, посадових осіб та ін.) та взаємозв’язок між цими структурними елементами. В більшості випадків прийнято вирізняти вертикальні та горизонтальні

© Волков В. А., 2017